427 Градската Би

ГОДИНА I. СОФИЯ, 26 АВГУСТЪ 1919 ГОДИНА. БРОЙ 5.

ДОБРУДЖАНСКИ ГЛАСЪ

DOBROUDJANSKY GLASSE

ОРГАНЪ НА ВЪРХОВНИЯ ДОБРУДЖАНСКИ КОМИТЕТЪ.

Главенъ Редакторъ: АЛ. ГЕОРГИЕВЪ.

АБОНАМЕНТЪ:
ЗА БЪЛГАРИЯ ГОДИШНО 20 ЛЕВА. 6 МЕСЕЦИ 12 „
ЗА СТРАНСТВО 1 година 40 „

Единъ брой 20 ст.
Телефонъ на редакцията № 368.

ЗА ОБЯВЛЕНИЯ се плаща по споразумение.
АДРЕСЪ: В. „ДОБРУДЖАНСКИ ГЛАСЪ“ — ПЛОЩАДЪ „ЧЕРНА ДЖАМИЯ“ № 5.
ИЗЛИЗА ВТОРНИКЪ И ПЕТЪКЪ.
РЪКОПИСИ НЕ СЕ ВРЪЩАТЪ.

Ал. Георгиевъ.

Курсътъ на добрѣ разбранитѣ интереси.

Когато на 1878 година ромжнскитѣ сенатори и депутати изпратиха петицията си до Берлинския конгресъ и съобщиха, че ще бжде голѣмо оскърбление, ако Ромжния отстжпи Бесарабия на Русия въ замѣна на българска Добруджа, положение, което ще попечали българитѣ; когато видни ръмжнски държавници и авторитети сж документирвали не веднажъ, че европейската дипломация копае браздитѣ на вѣчнитѣ крамоли, ако Добруджа изиграе ролята на размѣнна монета при разрѣшението на голѣмитѣ въпроси въ Берлинъ, — българскиятъ народъ неможеше да не прѣдвидне резултата отъ свършенитѣ факти; когато на 1913 година ромжнската чокойска олигархия, съ съдѣйствието и безрезервното удобрѣние на сърби, гърци и турци и при благосклонното участие на великитѣ сили, заграби въ лапитѣ си нова Добруджа, чувство на неизмѣримо голѣма национална горѣсть потисна българското плѣме.

Дойде свѣтовната война. За насъ тя бѣ поводъ да вземемъ *своето*. И взехме го съ цѣната на скжти жертви въ хора и материяли. Сждбата, обаче, ни измѣни. И сега, когато въ Версайлъ се зидатъ основитѣ на новия свѣтъ, когато великитѣ принципи на свободата, независимостьта и самоопрѣдѣлението ще се вграждатъ въ величавото здание на правото, историята, географията и отъ тамъ — ще се съзерцава повсѣмѣстниятъ миръ между съсипаното човѣчество, което трѣбва да заживѣе съ идеалитѣ на демокрацията, създателниятъ трудъ и културата, ние трѣпнемъ прѣдъ страшната неизвѣстность, която се стеле около насъ.

Добруджа е българска. Ромжнитѣ и тѣхнитѣ протектори, обаче, не ни я даватъ. Така Ионеску дори отиде напослѣдъкъ до тамъ въ теоретизирането на ромжнската непримиримость, че декларира: „нѣкога ние бѣхме готови да дадемъ коещо на българитѣ, обаче сега. . . Не, това ние никога не ще сторимъ. . .“

Ионеску правеше алюзия за *часть* отъ нова Добруджа. Ромжнскиятъ държавникъ дѣйствува въ пълно съгласие съ Венизелоса, който прѣди нѣколко дни заяви на меродавния френски вѣстникъ „Аксионъ Франсезъ“, че Гърция даваше *нѣкога* Сѣръ, Драма и Кавала на България да „насити ненаситната алчность на българина“; той дѣйствува и при пълното удобрѣние на Пашичъ, който при десетки случаи е заявявалъ, че срѣщу българската „измѣна“, Македония ще бжде задържана отъ Сърбия, макаръ съ договора отъ 28 февруари 1912 година да се признаваше безспорното право на България надъ Македония . . .

Какво излиза? Политиката на грабежъ и подѣлба, на потисничество и бандитизъмъ продължава да бжде въ пълно движение. И сега, когато човѣчеството се подслади отъ великитѣ принципи, чиито отекъ се пръсна по всички континенти; и сега когато вѣзнитѣ на правото и справедливостьта трѣбва да се наложатъ като върховенъ законъ, — и сега ние слушаме припѣва на сжщата оная политика, която докара катастрофата, сълзитѣ, кръвьта, разрушенията и дълбокиятъ трауръ...

Ще успѣе ли тая политика? Това личи отъ извършеното до сега и отъ онова, което тепърва има да се върши. Ромжния насили солунското примирие и реокупира Добруджа; Ромжния игнорира съюзницитѣ си и окупира Будапеща. Нима не сме застанали прѣдъ политиката на свършенитѣ факти, която е логическа послѣдица на фактитѣ отъ по-далечното тъмно минало?

И г-нъ Д-ръ Ст. Георгиевъ, професоръ въ университета, имаше основание да постави ясно въпроса за недѣлимостьта и единностьта на Добруджа.

Ц е н з у р а

Ако наистина добруджанското население и неговитѣ прѣдставители искатъ да видятъ Добруджа свободна и независима, единна и недѣлима, това ще рѣче, че тѣ сж направили най-широка прѣоцѣнка на *фактическото* положение съ огледъ на минало, настояще и бждаще. Противното на това гледище би било а к т ъ н а л и ц а, които, безъ да бждатъ въ услуга на ромжнската олигархия, допринасятъ и улесняватъ въ широкъ масщабъ политиката ѝ на присвояване, денационализация, грабежъ и въоржжени акции.

Д-ръ П. Вичевъ.

Около Доктрината на Монрое.

Въ „Добруджа“ г. Матей Бончевъ поема грижата да опрѣдѣля значението и мѣстото на доктрината на Монрое. Въ злобата, която личи отъ началото и до края на статията, той е изпаднелъ въ едно голѣмо невѣжество. За мене е ясно, като бѣлъ день, че г. Бончевъ е въведенъ въ заблуждение отъ трети лица. Защото всѣки начинающъ студентъ, който изучава международното публично право, знае какво е значението на докрината на Монрое.

Какво значи доктрина? Думата доктрина иде отъ латинската дума „доктрина“ отъ „досере“, „внесение“ или на български значи уча.

Ученитѣ даватъ слѣдната дефинация на доктрина:

Това е съвкупность на знания и догми, които съставляватъ една система учение, било въ областьта на философията, било въ тая на правото, икономията, политиката и т. н. Доктрината може да засѣпа по-общи или по-тѣсенъ кржгъ познания.

Споредъ французската енциклопедия доктрина и система опрѣдѣлятъ общность на идеи, които сж свързани. Системата по-скоро е вржзката на идеи, които образуватъ дадена теория, когато доктрината се отнася за по конкретенъ въпросъ въ науката. Когато пъкъ ученитѣ и професоритѣ застжпватъ и развиватъ въ третета и отъ университетскитѣ катедри извѣстни доктрини изъ областьта на философията, правото, политическата икономия и т. н., тогава тѣ добиватъ значение на *школа*. (Вижъ Calvo — Dictionnaire de droit international public et privé стр. 285)

Така въ Histiore de doctrines economiques отъ Charler Gide et Charles Riste, ние вждаме страници посвѣтени на десятки доктрини. Като отворим кое да е трете, по международното право, ние ще видиме, че въ отдѣлна глава се разглежда доктрината и на Монрое.

Въ droit international codifié отъ Bluntschli, (стр. 89, 90, 117, 118 и 278 доктрината на Монрое се опозира на всѣко чуждо вмѣшателство на Европа въ Пиемонтъ, Неаполъ, Испания, Белгия и пр.

Вземете още Manuel de droit international public отъ Bonfils, Dictionnaire de droit international public et privé отъ Cavlo, droit international public отъ Bluntschi и др. ще видите, че всички професори и учени отдаватъ голѣмо значение на доктрината на Монрое въ международното право. И нашия професоръ г. Л. Фонтенъ, постоянния секретаръ на международната Хагска конференция и сенаторъ въ Белгийския сенатъ отъ социалъ-демократическата п а р т и я, даваше тоже голѣмо значение на въпросната доктрина.

Бонфисъ въ своето трете казва дословно така: „Доктрината на Монрое отдавна д о б и е д н о г р а м а д н о значение“.

Ето какво е значението на тая доктрина. Тя легна първо въ основитѣ на вѣнишната политика на сѣвернитѣ американски щати, послѣ бѣ усвоена отъ всички американски държави. По късно тя прѣмина и въ Европа не само като доктрина, която бѣше прѣдметъ на учение отъ университетскитѣ катедри, но тя се усвои, ако не отъ отдѣлни държави, то отъ онія народи, чиято свобода и независимость бѣ погазена. Така ние ще се опрѣмъ на точни цитати отъ самия Монрое, който на 2-XII-1823 г. прѣдъ конгреса, който прѣдсѣдателствуваше, за прѣвъ пѣтъ се изказа и развиде идентѣ отъ своята доктрина, за да се разбере, че въ нейнитѣ основи лежи не само констатация на „политическа география,“ а защита на едно естествено право, за което се бориха и днесъ се борятъ всички поробени народи, той казва:

„Но що се отнася до правителствата въ Американскитѣ държави, които прокламираха своята независимость, която тѣ подържатъ и ние сме признали тѣхната емансипация слѣдъ разумно обжждане, и възъ основа на принципитѣ на справедливостьта, ние не можемъ да направиме друго, освѣнъ да погледнемъ като на една манифестация на враждебни намѣрения, въ интервенцията на една европейска държава.“ (в. Калво 512).

„Това мнѣние не отслабва обаче въ нищо живия интересъ, който ние проявяваме къмъ всичко онова, което става на другото земно полушарие, защото този интересъ се основава върху една справедлива прѣцѣнка на нѣщата. . .“

Не се касае, значи, за врѣменна политическа декларация, за свободата на двѣ американски области, но до една система отъ норми, които сж въ пълна защита на естественитѣ права на народитѣ. Защото въ врѣме на международнитѣ борби въ Испания, Сѣверо Американскитѣ Щати чрѣзъ Монрое се противопоставиха срѣщу всѣко вмѣшателство на европейскитѣ държави въ вжтрѣшнитѣ работи на Испания. (Вижъ пакъ Калво страница 513).

„Доктрината на Монрое“ казва още: „Н а в с ѣ к о н и м ѣ ш а т е л с т в о въ вжтрѣшното управление да даденъ народъ съ цѣль да го подчини или да засѣгне неговитѣ свободи, трѣбва да се гледа като на единъ враждебенъ актъ“.

Отъ всичко това Калво заключава: „Монрое“ начерта вѣнишната политика на Америка и публичното право въ Америка е сжщото това и на Европа, защото и то почива на сжщитѣ основи“.

Сега по приложението на сжщата доктрина въ Европа, дали това е възможно, ще си послужиме съ събитията около Балканския въпросъ отъ

Цензура

Д. Кацевъ.

Експроприяцията въ Добруджа.

Слѣдъ нахлуването на ромжнската администрация въ Добруджа прѣзъ м. декември м. г., първата работа бѣше да подложи на тероръ населението да изгони едни въ България, други да изправи прѣдъ сѫда, и най-послѣ на едните и другите да се конфискуватъ имотите — движими и недвижими, за въ полза на държавата, а често пѫти и за въ полза на този или онзи чиновникъ.

Драконовските мѣрки, които ромжнитѣ вземаха за обезплодяване на страната, дадоха своитѣ резултати и, обзинявайки избѣгалитѣ въ противоромжнска пропаганда, че сѫ чужденци, заграбиха имотитѣ имъ, или както тѣ казватъ: *отчуждаватъ* ги въ полза на държавата. И, както винаги, оправдаваха своитѣ

постѫпки надъ населението и се постараха да намѣратъ модусъ да се отървать отъ лошитѣ послѣдствия на своитѣ постѫпки.

Ние ще приведемъ единъ официаленъ документъ, който по единъ най-безсраменъ начинъ, доказва до какво морално падение сѫ достигнали ромжнскитѣ управници — чокои, само и само да постигнатъ своитѣ цѣли за заграбване на тая чисто българска страна.

По подаденото заявление отъ Хаджи Иванъ Калчевъ отъ с. Сарсанларъ — Тутраканско, Министерството на Външнитѣ Работи направило постѫпки прѣдъ съглашенскитѣ власти за възвръщане имотитѣ му, които ромжнското правителство отчуждило (експроприирало). Главното командуване на съюзниците, съ писмо № 9819 отъ 7 май н. г., съобщава отговора на ромжнското правителство, който гласи:

„Недвижимитѣ имоти на г-нъ Хаджи Иванъ Калчевъ сѫ били отчуждени съ протоколъ отъ 27. I. т. г. на сѫдебния слѣдователь въ тутраканска околия, то е станало съгласно *декрета-законъ* върху експроприяцията № 3697, публикуванъ въ ромжнския „Държавенъ вѣстникъ“ отъ 16 декември 1918 год. бр. 215. —

Чл. 5 отъ декрета-законъ гласи: „експроприиратъ се изцѣло полекитѣ имоти на чуждитѣ поданици, било че тѣ сѫ чужденци по произхождение, било, че сѫ станали такива по женитба или *другояче*“. при тѣзи условия г. Хаджи Ив. Калчевъ, бидейки български поданикъ, качество установено отъ декрета за изгонването му прѣзъ 1915 год. и което се потвърдява отъ днешната намѣса на българското правителство отъ негово име, неговитѣ недвижими имоти въ Добруджа сѫ били правилно експроприирани въ приложение на закона.

Тази мѣрка не е една конфискация въ полза на държавата и г. Калченъ има право на законото обезщетение прѣдвидено въ декрета-законъ за експроприяцията, което той може да изиска, съгласно съотвѣтнитѣ разпоредби на сѫщия декретъ-законъ“.

Слѣдва отъ всичко това да запитаме: съгласно кой миренъ договоръ се дава право на ромжнското правителство да третира Добруджа като часть отъ ромжнската държава?

Нели по договора отъ 1918 г. тя отстѫпи Добруджа на България? Може би по солунското примирие? — Обаче цѣлъ свѣтъ знае, че Добруджа оставаше да се управлява отъ българска администрация и ромжнцитѣ чисто и просто нахлуха въ нея по силата на факта, че съглашенскитѣ войски я окупираха и не имъ прѣчеха, като съюзници, да разпространатъ своята власть надъ беззащитната страна, отчуждаването и грабежитѣ, закрилени съ специалнитѣ закони-декрети, могатъ да ставатъ само въ една олигархична държава, дѣто шепа чокои, заобиколени съ слѣпо прѣдадени имъ оръдия — на които душата е закоравела отъ потисничество и прѣстѫпления, даватъ посоки за управление на страната.

Може би, всички тѣ мислятъ, че като конфискуватъ и отчуждаватъ, нѣма кой да се застѫпи за тия нещастни български синове и ако би се застѫпило българското правителство за тѣхъ, то ще могатъ да подхвърлятъ, че такава намѣса потвърдява българското поданство на ограбенитѣ. Та дѣйствително, кой е тоя, който ще се отрече отъ своето отечество на сила? Българинътъ ли? Не! За това сѫ способни само ромжнцитѣ, защото тѣ нѣматъ онова силно съзнание за национална гордость и политическо възпитание какъ българитѣ.

Но, тѣхнитѣ съюзници виждатъ съ очитѣ си беззаконията, които вършатъ надъ добруджанеца-българинъ, който е свикналъ на свобода, демокрация и правовъ редъ — осигуряващи спокойния му животъ и той никога не би искалъ да го замѣни съ най-голѣмитѣ облаги на една безправова държава.

Ромжнското правителство трѣба за винаги да се откаже отъ прилагането на тия свои декрети-закони и остави на спокойствие населението въ Добруджа до разрѣшението на добруджанския въпросъ отъ мирната конференция.

Кой организиръ бандитѣ въ Добруджа?

(Специална кореспонденция отъ границата)

На 13 сутрилта въ Кьой-Абди се явила ромжнска шайка отъ 150—200 души въ 40 каруци, начело съ нотаря на Кьосе-Аоди, Михалъ, и другъ ромжнецъ, облѣченъ въ българска офицерска форма. Останалитѣ бѣха облѣчени въ болшинството си съ българска войнишка униформа. Имаше фелдфебели и 15 души формени ромжнски жандарми. Другитѣ бѣха въ българско цивилно и войнишко облѣкло. Съ пристигането си, бандата застави населението да ѝ достави 100 хлѣба. Изловиха кокошкитѣ и паткитѣ, а отъ дома на Иванъ Боевъ взеха 50 кгр. сирене. Слѣдъ това арестуваха Пена Иванова 40 год., Мария Илиева 35 год., Пена Ив. Калчева 30 год. и мъчуваха съ тѣхъ най-скотски. Първата бѣше съблѣчена съвършено гола, а отъ послѣдната взѣли 80 лева. Арестуваха и изтезаваха женитѣ на Сава Цоневъ 35 год., на Маринъ Бѣлевъ 35 годишна, а на Симеонъ Миневъ и Стою Тодоровъ обраха паритѣ. Вчерьта шайката на каруци отстѫпва къмъ бивака си, около село Канипе, въ Месимлерската гора, кѫдѣто нощуваха въ 8 голѣми палатки. Днесь пристигнаха наново 105 ромжски стражари и войници формено облѣчени, между които имаше само единъ облѣченъ въ българска войнишка униформа. Движатъ се по границата по посока на Балбунарь. Очакватъ се нови изстѫпления, а ние като добитъчета гледаме. Кога ще се тури най-свѣтнѣ край на това тегло или ние да се заемемъ сами.

Н. Д. Нѣевъ.

Потисничеството, грабежа и золумитѣ сѫ били и си оставатъ приеми, които характеризиратъ не силата на правото, а правото на силата.

Опълченци.

Продължение отъ брой 4.

Мозъкъ, стомахъ, кокали и нерви всичко се разнебити и се отмѣсти. Азъ бѣхъ въ срѣдата и по-малко чувствувахъ сътрѣсението, ала капитанътъ, опрѣлъ гърбъ до задния капакъ, неприкѫснато удряше глава, ту въ дѣсния, ту въ лѣвия канатъ, или пъкъ въ капака. Инквизицията едва ли би могла да измисли по-тежко наказание за любенитѣ отъ тази каруци — хамбаръ.

Слѣдъ дълги и мѫчителни 45 минути, ние се отзовахме въ село Кашлѫ. Прѣдъ насъ е като на длань Дунавската делта — извѣстна съ злакъ и прошерена съ срѣдни линии — вода — която блѣщи подъ слънчевитѣ лѫчи, като разтонено стъкло. Понататъкъ въ синевината бѣлъ брѣгъ и тъмновиолетовото протежение на бесарабската равнина, върху която се очертаватъ кубетата на 140 измаилски църкви. Всичко е заглъхнало въ една чаровноспокойна нѣга, безъ да дава признаци, че е война. Тихо и спокойно душата ми, разнѣнена отъ мѣкотата на пейсажа, отпуща юздитѣ на Петиса и безкръполи мечти ме залюляватъ въ люлката на вдъхновението. Азъ почвамъ да рисувамъ въ още по-ярки цвѣтове красивата гледка и напълно се забравямъ.

— Бумм . . . бауууу . . . и ехото отъ ущелието на двата скалисти рида възвишаващи се южно отъ селото, почватъ да ломотятъ въ съзвучие на далечни тънтежи и грохтежи. Голѣмокалибрени тарани, които безмислено идѣха отъ красивата Дунавска делта дигаха прахъ по шосето за Тулча.

Война! — гласно додаде капитана и азъ го погледнахъ. Той, види се, *сѫщо тъй бѣше разпусналъ коситѣ* на мисъльта отъ спокойната гледка, и като менъ, забравилъ, че се намираме 300-400 метра отъ рускитѣ дула на пушкитѣ, които безъ да мислятъ бяха ни привърнали на трупове.

Глухо е прѣзъ селото. До комендантството двама трима грохнали старци, десетина жени и пепелчукъ невръстни дѣца. Дошли сѫ да получатъ соль. По харманитѣ по една или двѣ жени мѫчатъ се да обвършѣятъ. Мѫжетѣ сѫ или войници въ ромжнската армия, или отвлѣчени въ Молдова. Тѫга вилнѣе по всички чела. Усмивки по алени бузи не разливатъ желанията и мечтитѣ на копнѣещи за животъ души. Мѫка и тѫга!...

Вѣтренитѣ воденици, съ полусчупени крилѣ, ронятъ сълзи и сѣкашъ пазятъ отъ нова пакость млѣваритѣ, които мѫчно влачатъ торби съ кукурузъ или ряпица.

Камшикьтъ приплюще надъ конетѣ и тѣ наново понесоха каруцата по друма къмъ Сомова. Окопитѣ край *шосето е надлъжъ* и на ширъ изъ околностьта даватъ прѣдстава за неприкѫснатъ трудъ и сериозно приготовление за защита. Телени мрѣжи, които започватъ отъ самия брѣгъ на Сомовското блато, кокетно се криятъ изъ високата трьстика и чакатъ спокойно нападателитѣ, безъ да показватъ своитѣ бодли. Окопи и трѣмове (галерии), входове за съобщения и още малко ние сме ниско до самото блато, пакъ телена мрѣжа и мрѣжа отъ окопи и входове.

Его тукъ прѣди петь дни рускитѣ ядоха пердахъ, та водата на блатото се разгнѣви и ги погълна всички като залюшка слѣдъ това продупченитѣ имъ лодки.

— Ехъ, най-послѣ — и капитанътъ въздъхна облѣкчително, слѣзе отъ каруцата поизгупа дъното на панталона си, приличащъ повече на потури, отколкото на панталонъ, и засука голѣмитѣ си мустаци. — Кѫдѣ е канцеларията на слѣдователя? — попита съ тонъ, който безпретенциозно искаше отговоръ, макаръ и да не знаешъ точно кѫдѣ. (Слѣдва).

Положението

Ние сме въ надвечерието на окончателното сключване договора за миръ, визиращъ България. Прави впечатление, че въ комисиитѣ и въ върховния съвѣтъ се говори само за Тракия, а за Македония и Добруджа не се споменава нито дума. Сигурно хитриятъ критянинъ Венизелосъ и прѣстарѣлиятъ Пашичь смѣтатъ, че Македония е грьцко-сръбска, и Братияно, въ никой случай не се съгласява дори да прѣговаря за Добруджа, въпрѣки внушението, което му се направи отъ Парижъ. При тия условия, надъ поробенитѣ страни, значи още ще висне чукътъ на мжченичеството, сълзитѣ и страданията. А необходимо ли е да се изтъква може би за хиляденъ пжть, че съ досегашната политика на потисничество и грабежь ще трѣбва да се простятъ малки и голѣми империалисти? Трѣбва да се разбере, че право и сила сж двѣ различни понятия, които двадесетиятъ вѣкъ ще трѣбва да завѣщае на миналото, ако наистина сериозно се желае повсѣмѣстенъ и благодатенъ миръ на земята.

*

Грьцката преса е недоволна отъ приема, който намира българската мисия въ Римъ. Тя е имала срѣща съ първия министъръ г. Нити и съ маса други държавници, включително нашия приятель г. Люцати. Гьрцитѣ и малкитѣ имъ съюзници смѣтаха, че намъ ще се отнеме възможностьта да възстановимъ подложеното на страшно изпитание българско дѣло. Не, това не стана. И въ Франция, и въ Италия, и въ Англия и въ Америка има велики умове, които доловиха и продължаватъ да долавятъ ролята на нашитѣ съсѣди и се поставятъ въ наша услуга.

*

А що се сжди по тревогата, която е обхванала грьцката обществена мисъль отъ затрудненията, които се срѣщатъ при разрѣшението на Тракийския въпросъ, излиза, че Америка е влѣзла въ ролята си на дѣйствителенъ хирургъ. Фактътъ, че се чака рѣшителната дума на г. Уйлсона съ грьцко-българския споръ, даза да се разбере грамадното — бихме казали рѣшителното — положение, което заема г. Уйлсонъ въ работитѣ на мирната конференция. Да се надѣемъ, че правото ще възтържествува за смѣтка на ненаситната алчность за чужди земи и чужди населения.

*

Изборитѣ се свършиха. Ала умуванията на извѣстни партии около ролята на новата камара продължаватъ. Нѣма ли да настжпи край на тия резонства, които ни характеризиратъ като волнодумници, неспособни за резултатна работа? Години подъ редъ говоримъ за реформи и за необходимостьта отъ силна тема, тече, врѣмето тече, нуждитѣ зѣятъ, скжпотията добива формитѣ на нѣщо непоносимо, а виновницитѣ още умуватъ и си служатъ съ проекти и палиативи. Не се ли подхранватъ съ тѣхъ недоволствата на широкитѣ обществени маси? Врѣме е да настжпи опомняне.

УБИВАТЪ.

Нови ромжнски изстжпления и грабежи. Послѣдни агитационни срѣдства между турцитѣ.

На 13 августъ т. г. ромжнска жандармерия, водена отъ ромжнскитѣ потераджии Али Физоолу и Сюлюманъ Ачоолу отъ с. Голебина-Чаталджа, нападнаха дома на Иванъ Недѣлчевъ 35 год., въ с. Пътраклий, Тутраканско, ограбиха го и го убиватъ, слѣдъ *като го изтнзаваха най-безчовѣчно. Тѣлото на убиттия едва днесъ 18 того погрѣбаха.* Бащата на Недѣлчевъ е бѣжанецъ.

* * *

Въ всички почти села сжществуватъ ромжнски шайки, водени отъ турци — потераджии, за да гонятъ български комити, а въ сжщность тѣ вършатъ насилия и грабежи на каквото имъ попадне. Страхъ и трепетъ сж всѣли вредъ населението, което не смѣе да излѣзе вънъ отъ кжщитѣ си.

* * *

Днесъ пристигна тукъ Сжба Николова 44 год., отъ с. Голобина-Чаталджа, Силистренско. Нейниятъ мжжъ Н. Сивренъ е откаранъ въ Кюстенджа. Тя ми разправи слѣдното:

Между друго то, че ромжнитѣ агитирали между турското население, че турцитѣ въ България се отцѣпили отъ българитѣ и образували своя национална листа въ изборитѣ. Не само това, но навредъ въ царството е спечелила тѣхната листа. По тоя начинъ настройнатъ турцитѣ противъ българитѣ и агитиратъ тѣ да искатъ Добруджа да остане подъ ромжнско управление.

* * *

На 17 того една ромжнска банда отъ около 400 души облѣчени въ разни дрехи се яви въ с. Докчиларъ-Кьосе, събра добитъка и ограби каквото й попадна. Една подобна банда е заловена отъ френскитѣ окупационни военни власти въ околностьта на Силистра и сж освободили всичкия, задигнатъ ошъ нея, добитъкъ.

* * *

Друга подобна банда имала специално назначение изъ селата, а именно — да обира всички гжски, патки, пуйки, кокошки, масло, сирене, яйца и то за префекта и чиновницитѣ. Който нѣмалъ подобна стока, за да му тѣ вземе, то облага го съ 150 - 200 лей, за да „купели" отъ друго село. Обаче никждѣ шайкаджиитѣ, облѣчени съ високото покровителство на ромжнската власть, не плащатъ онова що взематъ. Напротивъ всѣко съпротивление се парализира съ бой.

Отъ извѣстно врѣме насамъ положението е станало непоносимо и като слушаме постоянно да се приказва за търпение и нѣкакво приятелство, душитѣ ни сж и гнусяватъ.

Друми Матевъ.

Изъ страданията на Добруджанци.

Куртбунарско.

Както съобщихме по-рано село Гюлеркьой, Куртбунарско, бѣше блокирано отъ ромжнска банда, която тероризираше и изнасилваше населението.

На 6 т. м., бандата вдигнала блокадата при условие, щото селянитѣ да дойдатъ въ България и да изискатъ отъ крайграничната българска власть да прѣдаде на ромжнитѣ всички подозрителни, споредъ ромжнскитѣ схващания, българи. Населението на въпросното село не е могло да изпълни това желание на ромжнскитѣ бандити и на 7 того, шефьтъ на Акъ-Бунарската секция заповѣдва да се блокира на ново селото.

Разправя Велико Николовъ, избѣгалъ отъ с. Гюлеркьой, а съобщава Д. Недѣлковъ.

Силистренско.

Убийствата сж много и безброй. Колосъ Саркизиянъ отъ с. Хаскьой е закланъ отъ ромжнски банди, каквито се навъдиха много въ послѣдно врѣме. Мурадъ Шумналията отъ с. Рахманъ Ашякларъ е убитъ съ пушка. Въ с. Чилеръ е наранена съ ножъ ерменката Ширина.

Съобщава Д. Матевъ.

* * *

Кжщата на Тепеки Минчо Петковъ отъ с. Капаклий нощно врѣме е нападната отъ трима ромжнски стражари и турци, слѣдъ като смазватъ отъ бой сина и зетя му, ограбватъ кжщата и си отиватъ.

Съобщава Д. Матевъ.

* * *

Търговецътъ Цони Андрѣевъ отъ Силистра, съдружникъ на Мошонъ Леви е нападнатъ въ чифлика му отъ ромжнски стражари, смазватъ го отъ бой, ограбватъ го и вързанъ го откарватъ въ Силистра. Процесътъ не се свършва тукъ. Обвиняватъ го за агентъ на болшевизма, разкарватъ го изъ улицитѣ и го откарватъ въ Браила. Сжщата вечерь прѣтърсватъ всичкитѣ градини, вързватъ градинаритѣ, ей тъй по кефъ на шефа и ги изпращатъ въ Браила. Градинаритѣ сж прѣмазани отъ бой.

Съобщава П. Чернеъ.

* * *

Прѣзъ Айдемиръ и Островъ, ежедневно се изкарватъ съ шлепове съ хиляди дребенъ и едъръ добитъкъ.

Съобщава Д. Баевъ.

* * *

Горскитѣ стражари задигнаха всичкитѣ снопи на населението край горскитѣ ниви на селата: Сънъръ Ени Махле, Сукуюджукъ, и Царь Асѣново.

На пастиритѣ дори не се позволяна да вратѣ добитъка си на воюнт.

Съобщава П. Черневъ.

* * *

Отъ с. Куюджукъ селенитѣ Ив. Тиневъ, Недѣлчо Митевъ, Ив. Халачевъ, Д. Бовчевъ, Стоянъ Ив. Таневъ и други подаватъ заявление до съглашенския комендантъ въ Силистра да се отложи събирането на данъцитѣ, понеже нѣмали пари. Заявлението се прѣпраща на ромжнскитѣ власти и вмѣсто отлагане, бирника повика всичкитѣ, подписали заявлението, задържа ги, стражаритѣ ги набиватъ, съставя имъ актове и ги дава подъ сждъ за подстрѣкателство.

Съобщава Д. Недѣлковъ.

* * *

Извѣстниятъ ромжнски шпионинъ и българоядецъ Шукри Ахмедъ отъ Силистра съ дедектива Щилиянъ Тей, сноватъ изъ селата и съ помощьта на жандармитѣ тероризиратъ и обиратъ населението.

Събщава Д. Недѣлковъ.

* * *

На 15 VII т. г. Коста Кулчевъ 46 год., ведно съ синоветѣ си Стефанъ 18 год. и Костадинъ 12 год., бѣжанци отъ с. Кили Кадж, живущи въ с. Кючукъ Ахмедъ, Тодоръ 26 год. и Недѣлчо 15 г., тоже бѣжанци, всички отиватъ съ една конска каруца и една волска кола за сѣно въ държавната гора Айкънъ. Къмъ 5 ч. слѣдъ обѣдъ явяватъ се при тѣхъ трима ромжнски горски стражари, двама жандари и петь турци въоржжени, обкржжаватъ ги, стрѣлятъ, слѣдъ което залавятъ нещастницитѣ бѣжанци и съ каруцитѣ и добитъка ги откарватъ въ вжтрѣшностьта на Добруджа.

Съобщава Д. Недѣлковъ.

Хроника

Щедри дарители. За Добруджанското дѣло сж постжпили помощи отъ слѣднитѣ щедри дарители.

1. Българска Банка	лв.	4000
2. Братя Джурови	лв.	1000
3. Др-во „Огрѣла"	лв.	500
4. Др-во „Дѫбъ"	лв.	500
5. Банка „Отечество"	лв.	500
6. Лазарь Ивановъ	лв.	500
7. Д-ръ Т. Лазаровъ	лв.	200
8. Т. Бешевишки	лв.	200
9. Г. Пенковъ	лв.	200
10. Борисъ х. Калчевъ	лв.	200
11. Г-жа Д-ръ Юрукова	лв.	20

Върховниятъ управителенъ комитетъ отъ все сърце благодири на всички горѣпоменати дарители и вѣрва, че примѣрътъ имъ ще бжде послѣдванъ и отъ други благодѣтелни и родолюбиви сънародници.

—Нови масови бѣгства отъ Добруджа. Съобщаватъ ни отъ Варна, че на 24 того сж пристигнали 58 липовани отъ с. Джуриловка, съ лодкитѣ си по море и сжщо още 328 били на пжть за България, понеже само въ насъ тѣ можели да намѣрятъ спокойствие отъ дългитѣ терзания и непоносимия тероръ на ромжнската администрация.

— Аферата Порчия вдигна на врѣмето си голѣмъ шумъ. Днесъ финалътъ й е завършинъ: агентъ — провокаторътъ и шпионинъ е осжденъ. Въ връзка съ тая афера, желателно би било, българската сждебна власть да разслѣдва кой е улеснявалъ мисията на Порчия и по кой мистериозенъ начинъ се е снабдилъ съ разни документи.

— Добруджанската емиграция напослѣдъкъ се заобикаля отъ съмнителни лица. Нѣкои отъ тѣхъ играятъ ниска роля, ето защо дължимъ да прѣдупрѣдимъ бѣжанцитѣ и граничното население да не се довѣрява на лица, които не познава, или не сж снабдени съ редовни документи отъ Върховния Добруджански Комитетъ.

— Туку що пристигналъ отъ Русе Добруджанецъ съобщава, че прѣзъ миналата седмица отъ Силистра сж потеглили съ параходъ за Русе 14 български сѣмейства, снабдени отъ ромжнскитѣ власти съ разрѣшение за изселване въ България.

На пристанището Рамаданъ (Гюргево въпросниятѣ сѣмейства били задържани отъ тамошнитѣ власти и до сега нищо не се знае за участьта имъ.

Като изнасяме този фактъ, ние молимъ българското правителство да го провѣри и ако се укаже дѣйствителенъ, да направи нужнитѣ постжпки за освобождение на задържанитѣ.

— Тракийскиятъ и Добруджанскиятъ върховни комитети сж рѣшили да свикатъ редица конференции въ военния клубъ върху Тракия а Добруджа.

— Новиятъ сръбски кабинетъ. Усилията на Давидовича да състави общокоалиционенъ кабинетъ пропаднали. Новиятъ кабинетъ, подъ негово прѣдседателство, ще бжде съставенъ отъ младорадикали и социалисти. Послѣднитѣ ще иматъ 3 мѣста въ кабинета.

† Починала е на 17 т. м. въ Силистра **Керана Цонева**, майка на добруджанския дѣецъ г. Боянъ Стефановъ. Миръ на праха й, и утѣха на близкитѣ.

— Върховниятъ съвѣтъ на мирната конференция, слѣдъ уреждането на будапещенския инцидентъ, щѣлъ да се занимае съ отговора на австрийскитѣ контра прѣдложения и съ условията за миръ съ България.

— Америка иска да ограничи емиграцията отъ Азия и Европа. Въ тоя духъ, било направено едно прѣдложение отъ единъ сенаторъ за ревизия на сжществующитѣ закони за емиграцията.